

Boekverslag van 'De lijst van meneer Rosenblum' - Natasha Solomons - 2010 Leeskring De Omslag – 28 april 2015

Wat wij ervan vonden:

Thea: Ontzettend leuk; humor, maar ook ontroerend.

Annelies: Mooi boek. Bijzonder dat bij de Engelsen de joodse Duitsers niet welkom waren. Hoopte op een goede afloop, die gelukkig kwam.

Wil: Vooral humoristisch. Geschrokken van discriminatie.

Janny: Geen geweldig boek: kneuterig, Libellegehalte. Integratieprobleem wel interessant.

Ria: Las het boek met veel plezier. Ontroerend en hilarisch.

Nelleke (samengevat): Een veelbelovend onderwerp maar in een vaag, ongeloofwaardig en bijna infantiel verhaal. Ze mist emoties en houdt veel vragen. Daarom: tegenvallend boek.

Ariana: Dacht de eerste 50 bladzijden: wat moet ik hiermee? Daarna: interessant en grappig.

Joke: Gemengde gevoelens: thema (aanpassen of vasthouden aan je wortels) is boeiend, maar af en toe gaat het boek vervelen. Er is een 'te veel', eigen aan beginnend auteur?

Over de auteur: De eerste baan van Natasha Solomons (geboren in 1980) was schaapherder bij een kudde op Bulbarrow Hill. Ze woont nog altijd met echtgenoot en zoontje in Dorset. Haar studieonderwerp was 18-eeuwse poëzie. Ze schreef korte verhalen en werkt met haar echtgenoot als tekstschrijver. Zo bewerkten ze o.a. het boek 'De lijst van meneer Rosenblum' tot een filmscenario. Het boek was Solomons' debuut en is gebaseerd op de verhalen van haar Joodse grootouders die voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog vanuit Duitsland naar Engeland emigreerden.

Werk:

De lijst van meneer Rosenblum, 2010 (verfilmd in 2011)

De roman in de viool, 2011 (verfilmd in 2011)

The House at Tynford, 2011

The Gallery of Vanished Husbands (2013)

The Song Collector (2015)

Inhoud: Jack Rosenblum ontvlucht met zijn vrouw Sadie en dochtertje Elisabeth in augustus 1937 Berlijn. Bij aankomst in Harwich krijgt hij een lijst in handen gedrukt met informatie en adviezen voor Joodse vluchtelingen. Deze lijst wordt zijn leidraad om nog Engelser dan de Engelsen te worden. Hij wil zijn Duitse en joodse herkomst achter zich laten en zo snel mogelijk integreren en assimileren. Zijn vrouw Sadie kiest voor het omgekeerde. Zij is ongelukkig in haar nieuwe vaderland en verlangt naar de familie die achterbleef. Wanneer duidelijk is dat haar ouders en broer niet meer leven, wil ze hen niet vergeten. Intussen bouwt Jack een nieuw bestaan op met zijn tapijtfabriek. Na de oorlog - begin jaren '50 - heeft hij alle punten op de lijst gerealiseerd op het laatste punt na: lidmaatschap van een golfclub. Als hij dat bereikt is hij een echte Engelsman. Geen enkele club accepteert hem echter als lid en dan besluit Jack dat hij een eigen golfbaan moet aanleggen. Hij koopt een vervallen landgoed in Dorset en begint zonder enige ervaring aan de aanleg. Hij laat zich leiden door de aanwijzingen in boekjes van twee belangrijke golfers en blijft doorzetten ondanks allerlei tegenslag. Zo verdient hij de waardering van zijn nieuwe dorpsgenoten. Langzaam maar zeker lijkt hij zijn doel – geaccepteerd te worden in de Engelse gemeenschap - te bereiken.

Na verloop van tijd slaagt ook Sadie erin om te wennen aan haar nieuwe leven. Daarbij speelt de tuin om het huis, waar in het voorjaar van alles gaat groeien, een troostende rol. De tuin roept herinneringen op aan haar jeugd in Berlijn en familievakanties in Beieren. Wanneer de inhoud van het kistje met familieherinneringen bij een zware storm door waterschade verloren gaat, loopt Sadie in verwarring het water in. Jack is net op tijd om haar te redden. Deze gebeurtenis brengt hen na jaren weer tot elkaar. Sadie bakt taarten volgens de recepten in het schrift van haar moeder – ook het bakken is troostend en een manier om niet te vergeten. Door haar bakkunst komt zij in contact met vrouwen in het dorp. Ook voor haar wordt na de storm de aanleg van de golfbaan belangrijk. Bij nieuwe tegenslagen is zij het nu die Jack stimuleert om door te gaan. Een bijzondere rol speelt een van de dorpelingen. De stokoude Curtis gelooft heilig in het bestaan van het wolzwijn, dat je pas waarneemt na het drinken van veel zelfgestookte sterke drank. Dat wolzwijn zou in de allereerste aanlegfase van Jacks golfbaan vernielingen hebben veroorzaakt. Later zorgt het voor schade aan de baan van Jacks adellijke tegenstander. Ontroerend zijn de brieven die Jack stuurt aan een beroemde golfer in de Verenigde Staten. Uiteindelijk blijkt dat deze beroemdheid zijn brieven wel heeft ontvangen. Hij landt op de dag van de opening van de golfbaan met zijn helikopter bij het dorp en verricht de opening. Het boek eindigt jaren later: Jack is een oude man, Sadie is gestorven, dochter Elisabeth een vijftigjarige en de golfbaan is teruggegeven aan de natuur.

Verder: In 1937 kwam de grootvader van Natasha Solomons Paul Schwarzshield met zijn broer uit Duitsland in Engeland aan. Paul was ervan overtuigd dat Hitler deze oorlog zou winnen en nam zo snel mogelijk een Engelse naam aan. Hij noemde zich voortaan Paul Shield, terwijl zijn broer koos voor de naam Black. Delen van 'De lijst van meneer Rosenblum' zijn waar gebeurd. Zo kregen de broers bij aankomst in Engeland echt een dergelijke lijst. Ook bakte de oma van Solomons altijd volgens recepten uit het schrift van haar moeder o.a. Baumtorte. De plek waar Jack Rosenblum zijn golfbaan aanlegt is de plek waar de schrijfster als 9-jarige haar schapen hoedde. De door Jack bewonderde John Betjeman was inderdaad een toonaangevende persoon in het naoorlogse Engeland.

Integratie en assimilatie zijn belangrijke motieven in deze debuutroman. Hoofdthema is overleven: hoe overleven de verschillende personen na verlies van essentiële zaken: familie, land, zekerheid, idealen enz.? Wat geeft kracht en troost? Wat verlamt? Het boek lijkt hier en daar haast emotioneel, maar onder het oppervlak van maar blijven zwoegen aan een golfbaan of maar blijven bakken tekent Solomons liefdevol de ingehouden emoties van overlevers.

Verslag: Joke Westerhof